

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

معصومه نظری پیردوستی^۱، سید محمد قلمکاریان^۲

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره مدرسه، دانشگاه اصفهان (نویسنده مسئول)

^۲ عضو هیئت علمی، دانشگاه پیام نور، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر به بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان می باشد پژوهش حاضر از نظر هدف جزء تحقیقات کاربردی محسوب می شود و از لحاظ گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها از نوع پژوهش های توصیفی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان می باشند از آنجایی که حجم جامعه مورد پژوهش ۶۵۰ نفر می باشد با استفاده از جدول مورگان تعداد ۱۰۰ نفر از افراد جامعه به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه گیری در پژوهش حاضر از نوع روش نمونه گیری تصادفی - طبقه ای می باشد. با توجه به اینکه جنسیت جامعه آماری مورد بررسی یکسان نیست. یافته های پژوهش نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۹۶۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig<0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه مثبتی وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات تانحرافات اجتماعی آنان در مشاوره گروهی مدرسه کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

واژه های کلیدی: ویژگی های شخصیتی، انحرافات اجتماعی، مشاوره گروهی

مقدمه

انسان تنها موجودی است که با هموعان خود به تبادل نظر می پردازد و برای شناخت و حل مشکلات خود با آنان مشورت و از راهنمایی آنان استفاده می کند. راهنمایی و مشورت در طول زندگی آدمیان مطرح بوده و آنان با کسانی که مورد قبول و اعتمادشان بوده مشورت می کرده اند. با توسعه علوم انسانی و رشد علوم رفتاری به راهنمایی و مشاوره به عنوان شاخه ای مستقل از علوم رفتاری توجه شد. امروزه راهنمایی و مشاوره به صورت حرفه ای یاورانه برای کمک به افرادی است که در رشد، سازگاری، تصمیم گیری، روابط خانوادگی، مهارت های اجتماعی و شیوه زندگی مشکلاتی دارند و مشاوره به این افراد کمک می کند تا راه حل مناسبی برای مشکلات بیابند.

اهمیت مشاوره و مشورت در دین مقدس اسلام کراراً مورد توجه ائمه اطهار و بزرگان دین قرار گرفته است. بشر امروز در یک دوره پیچیده زندگی می کند، یکی از مشخصات این دوره، تخصصی شدن مسائل و وابستگی افراد به یکدیگر جهت استفاده از تخصص آنها برای تداوم یک زندگی متعادل است. لذت بردن از زندگی شخصی و رشد و تعالی شخصیت، شکوفا نمودن استعدادها و ارضای نیازها، اعم از نیازهای اولیه جسمانی، نیاز به امنیت و آرامش، نیاز به تعلق، نیاز به دوست داشتن و دوست داشته شدن، نیاز به احترام و نیاز به شکوفایی در دنیای امروز فرایند ساده ای نیست، در تمام این مراحل به مشاور و مشاوره نیاز است.

نیازهای اختصاصی انسان که شرحش توسط اجتماع به وجود نیامده اند، بلکه در صحن تحول و تکامل تاریخ زندگی بشر پدیدار گشته اند. اما چگونگی بروز و ظهور آن ها و چگونگی برآوردن آن ها کامل ناشی از اجتماع است. هر اجتماعی مطابق مؤسسات و عوامل ویژه خود شکل خاصی به آن ها می دهد روان شناسان تاریخ طولانی بشر را چون آزمایشگاهی آموزنده مورد استفاده قرار می دهد و بر خلاف دیگر روان شناسان مانند فروید که شخصیت را سازنده اجتماع نمی داند بلکه به اعتقاد او این اجتماع که شخصیت ها را می سازد به عبارت دیگر اختلاف شخصیت ها ناشی از اختلافات اجتماعات بشری است، همه آدمیان نیازمند به رفع گرسنگی، به رفع تشنگی، به استراحت و خواب و... هستند، ولی در جامعه های مختلف این نیازها به وجوه مختلف برآورده می شوند، همچنین است مقابله با نیازهای دیگر آدمی، مثل در یک جامعه ی سرمایه داری نیاز به همانندی یا ممکن است بدین طریق ارضاء شود که عضو آن جامعه به اندوختن ثروت و مال بپردازد تا بدین وسیله خود را ممتاز سازد، یا اینکه به عضویت شرکت بزرگی در آید تا وابستگی به آن شرکت سبب امتیاز او گردد. آدمی احاطه شده از امور متضادی است که یکی از امور متضاد این است که از اختیار آدمی بیرون است زندگی و مرگ است و گاهی توجه به این دو مقوله و در حد معقولی به آن فکر نکردن باعث مسائلی در زندگی انسان می شود که به عنوان اخلاق ضد اجتماعی به حساب می آید افرادی که دارای رفتار ضد اجتماعی هستند از نظر اضطراب مورد بررسی واقع شده اند که افراد سیکو پات نسبت به افراد بهنجار اضطراب کمتری داشته باشند و این پیش فرض فقط در حد کمی، ممکن است صادق باشد که گر چه افراد دارای انحرافات اجتماعی کمتر از سحرافات اجتماعی دوری گزیدن از مردم، تجربه های جدید و حتی تجربه های قبلی است که این اختلالات غالب ترکیبی است از یک ابزار ترس احمقانه با یک میل شدید برای مورد پذیرش و محبت واقع شدن افراد مبتلا به این اختلال تمایل زیادی برای روابط اجتماعی یا فعالیت های جدید دارند، اما ممکن است به دلیل ترس از عدم قبول و مورد پذیرش واقع شدن، بی میلی خاصی برای روابط اجتماعی نشان دهند و در مقابل به انحراف کشیده شوند

بیان مسئله

راهنمایی کودکان ونوجوانان و بزرگسالان یک فراگرد بسیار مهم و استثنایی در حل مشکلات و معضلات این طبقات سنی می باشد. ضرورت مشاوره و راهنمایی قبل از هر چیز دیگر، در رابطه با حرفه و شغل و مخصوصاً در نظام جدید آموزش و پرورش مطرح می باشد. چگونگی تجدید نظر و تغییر یک برنامه تربیتی مفید و سازنده و خلاق به عنوان یک اصل مسلم در جهت توسعه و پیشرفت فرهنگ و تمدن آشکار شده است. پیدایش انقلاب صنعتی در اروپا و انقلاب در تکنولوژی و فرستادن اقمار مصنوعی به فضا، نیاز مراکز صنعتی به نیروهای ماهری که حداکثر کارایی و بازدهی را داشته باشند، همه و همه تغییر و تحول را در نظام آموزشی کشورها ضروری ساخته است. اینکه چرا باید برنامه های آموزش و پرورش تغییر و تحول یابند، و همچنین عوامل پیدایش راهنمایی در آموزش و پرورش مربوط به عللی است که مهمترین آنها افزایش بی رویه جمعیت به ویژه جمعیت جوان کشورها و افزایش دانش آموزان و عدم تعادل در توزیع دانش آموزان در رشته ها و شاخه های تحصیلی، ضرورت برقراری تعادل بین بازار کار و تربیت نیروی انسانی و افت تحصیلی می باشند.

عناوین بسیاری در طول دوره های مختلف توسط محققان و صاحب نظران به افراد مبتلا به اختلال شخصیت ضد اجتماعی داده شده، اما نشانه های این اختلال به طور برجسته ای یکسان باقی مانده است، سرچشمه اختلال شخصیت ضد اجتماعی و ایجاد انحرافات اجتماعی در دوران کودکی است یعنی زمانی که نشانه های آن به صورت اعمالی مانند فرار از مدرسه، دروغ گویی مداوم، دزدی و دعوا جلوه گر می شود این اعمال غالباً تا بزرگسالی ادامه یافته، رفتارهایی از قبیل تهاجم به افراد و اموال آنان، قصور در پرداخت قرض ها و تعهدات مالی، تبهکاری و ارتکاب اعمال خلاف اخلاق و قانون را در بر می گیرد. ویژگی های عمده ی افراد مبتلا به اختلال شخصیت ضد اجتماعی عبارت است از نداشتن احساس شرم یا پشیمانی، شکست در عبرت گرفتن از تجربیات گذشته و ... بدین ترتیب در رفتار این افراد دور باطلی ملاحظه شده و این باور القا می شود که افراد دارای انحرافات اجتماعی و یا اختلال ضد اجتماعی از نظر عاطفه و هیجان دچار نارسایی بوده و فاقد وجدان اخلاقی که رفتار آنان را کنترل نماید هستند، علاوه بر مشاهدات بالینی، بررسی های آزمایشگاهی نیز بیانگر این واقعیت است که اعمال تنبیه بدنی در مورد افراد ضد اجتماعی به خصوص در پسران بی تاثیر نیست

عوامل به وجود آورنده انحراف و کجروی در جوامع مختلف یکسان نیست و مناطق از نظر نوع جرم، شدت و ضعف، تعداد، و نیز از نظر عوامل متفاوتند. این تفاوت ها را می توان در شهرها، روستاها و حتی در مناطق مختلف و محله های یک شهر مشاهده کرد. در هر جامعه و محیطی سلسله عواملی همچون شرایط جغرافیایی، اقلیمی، وضعیت اجتماعی، اقتصادی، موقعیت خانوادگی، تربیتی، شغلی و طرز فکر و نگرش خاصی حاکم است که هر یک از اینها در حسن رفتار و یا بدرفتاری افراد مؤثر است. شهرنشینی لجام گسیخته، گسترش حاشیه نشینی و فقر، اتلاف منابع و انرژی را به دنبال دارد. حاشیه نشینی در شهرها، با جرم رابطه مستقیم دارد. تنوع و تجمل، اختلاف فاحش طبقات اجتماعی ساکن شهرهای بزرگ، تورم و گرانی هزینه های زندگی، موجب می شود تا افراد غیر کارآمد که درآمدشان زندگی ایشان را کفاف نمی دهد، برای تأمین نیازهای خود، دست به هر کاری هر چند غیر قانونی بزنند. از دیگر عوامل محیطی جرم، می توان فقر، بیکاری، تورم و شرایط بد اقتصادی نام برد که بر همه آحاد جامعه، اقشار، گروه ها و نهادها تأثیر گذاشته و آنان را تحت تأثیر قرار می دهد.

در پیدایش انحرافات اجتماعی و رفتارهای ناپهنجار و آسیب زا عوامل متعددی به عنوان عوامل پیدایش و زمینه ساز می تواند مؤثر باشد:

عوامل فردی: جنس، سن، وضعیت ظاهری و قیافه، ضعف و قدرت، بیماری، عامل ژنتیک و....

عوامل روانی: حساسیت، نفرت، ترس و وحشت، اضطراب، کم هوشی، خیال پردازی، قدرت طلبی، کم رویی، پرخاشگری، حسادت، بیماری های روانی و...

عوامل محیطی: اوضاع و شرایط اقلیمی، شهر و روستا، کوچه و خیابان، گرما و سرما و....

عوامل اجتماعی: خانواده، طلاق، فقر، فرهنگ، اقتصاد، بی کاری، شغل، رسانه ها، مهاجرت، جمعیت و....

از آنجا که ممکن است در پیدایش هر رفتاری، عوامل فوق و یا حتی عوامل دیگری نیز مؤثر باشد، از این رو، نمی توان به یک باره فرد بزهکار را به عنوان علت العلل در جامعه مقصر شناخت و سایر عوامل را نادیده گرفت.

اگر فرد، هر چند برای سرگرمی و تنوع و تفریح دست به بزهکاری بزند، این کار وی کم کم زمینه ای خواهد بود تا به سمت و سوی بزهکاری سوق یابد. دلیل عمده این کار، چگونگی شروع به انجام عمل بزهکارانه و کشیده شدن فرد به این راه است. افراد بزهکار افرادی هستند که همه زمینه ها و شرایط لازم برای انحراف در آنان وجود دارد. مهم ترین عامل در انحراف افراد و ارتکاب عمل نابهنجار، فردی است که موجب سوق یافتن وی به سمت بزهکاری می شود؛ چرا که فردی که می خواهد اولین بار دست به بزهکاری بزند، نیازمند فردی است که او را راهنمایی کرده و به این سمت هدایت نماید.

اهمیت و ضرورت تحقیق

اینگونه اختلالات ضد اجتماعی و ایجاد انحرافات فقط در افرادی که بالاتر از ۱۸ سال است رخ می نماید. بنابراین برای کسانی که در سنین پایین تر مرتکب جرم و جنایتی که جزء مسائل انحرافی در جامعه است، اتفاق می افتد می توان گفت که وجود الگوی در برابر آن ها وجود دارد که اعمال مجرمانه را ظاهر می کند. امید است با پژوهش های انجام شده و در نظر گرفتن احتیاجات و نیازهای نوجوانان و جوانان از این معضلات اجتماعی کاسته و با راهکارها و راهبردهای جدید بتوانیم نیروهای مثبت جوانان را به کار انداخته و در پیشرفت جامعه از آن ها استفاده معقولانه تری به عمل آید، چون ایجاد اینگونه اختلالات دامنه ی گسترده ای از رفتارهای بسیاری را در بر می گیرد، بنابراین باید در تربیت و کنترل رفتار نوجوانان و جوانان دقت کامل را انجام داده و باید این موضوع مد نظر والدین و مسئولان مدارس و محیط های آموزشی قرار گیرد.

اهداف تحقیق

هدف کلی

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

اهداف فرعی

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل فردی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل روانی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل محیطی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

بررسی ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان

فرضیه های پژوهش

فرضیه کلی

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد .

فرضیه های فرعی

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل فردی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد .

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل روانی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد .

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل محیطی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد .

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی(عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد .

نوع روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف جزء تحقیقات کاربردی محسوب می شود که هدف کشف علمی نیست بلکه آزمودن و بررسی امکان کاربرد دانش است (دلاور، ۱۳۸۴) و از لحاظ گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها از نوع پژوهش های توصیفی است.

جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان می باشد

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

از آنجایی که حجم جامعه مورد پژوهش ۶۵۰ نفر می‌باشد با استفاده از جدول مورگان تعداد ۱۰۰ نفر از افراد جامعه به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر از نوع روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای می‌باشد. با توجه به اینکه جنسیت جامعه آماری مورد بررسی یکسان نیست.

یافته‌ها

فرضیه اصلی

بین ویژگی‌های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد.

فرض‌های آماری:

H_0 : بین ویژگی‌های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی پژوهی تفاوت وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی‌های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی تفاوت وجود دارد.

جدول ۴-۸- ضریب همبستگی پیرسون بین ویژگی‌های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی‌داری (sig)
انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی	ویژگی‌های شخصیتی	۰/۹۶۱	۱۰۰	۰/۰۰۱

همان‌طوری که نتایج جدول ۴-۸ نشان می‌دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه‌شده (۰/۹۶۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی‌دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می‌گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی‌های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه مثبتی وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی‌های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات تانحرافات اجتماعی آنان در مشاوره گروهی مدرسه کاهش می‌یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه اول

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد.

فرض های آماری

H_0 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود دارد.

جدول همبستگی پیرسون بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (sig)
و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی)	ویژگی های شخصیتی	۰/۶۱۴	۱۰۰	۰/۰۰۱

همان طوری که نتایج جدول ۹-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۶۱۴) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی، نمرات و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه دوم

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد.

فرض های آماری:

H_0 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود دارد.

جدول ۴-۱۰- همبستگی پیرسون بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (sig)
انحرافات اجتماعی (عوامل روانی)	ویژگی های شخصیتی	۰/۶۹۱	۱۰۰	۰/۰۰۱

همان طوری که نتایج جدول ۱۰-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۶۹۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی رابطه مثبتی وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه سوم

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد.

فرض های آماری:

H_0 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود دارد.

جدول ۴-۱۱- ضریب همبستگی پیرسون بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (sig)
انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی)	ویژگی های شخصیتی	۰/۷۹۱	۱۰۰	۰/۰۰۱

همان طوری که نتایج جدول ۱۱-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۷۹۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه چهارم

بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه وجود دارد.

فرض های آماری

H_0 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود ندارد.

H_1 : بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی تفاوت وجود دارد.

جدول ۴-۱۲- ضریب همبستگی پیرسون بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی

متغیر X	متغیر Y	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد (n)	سطح معنی داری (sig)
انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی)	ویژگی های شخصیتی	۰/۷۴۲	۱۰۰	۰/۰۰۱

همان طوری که نتایج جدول ۴-۱۲ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۷۴۲) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

نتیجه گیری :

فرضیه اصلی :

همان طوری که نتایج جدول ۸-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۹۶۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه مثبتی وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه ، نمرات تانحرافات اجتماعی آنان در مشاوره گروهی مدرسه کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه اول

همان طوری که نتایج جدول ۹-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۶۱۴) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig < 0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با

اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) در مشاوره گروهی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان دلفان رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی، نمرات و انحرافات اجتماعی (عوامل فردی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه دوم

همان طوری که نتایج جدول ۱۰-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۶۹۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig<0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) در مشاوره گروهی رابطه مثبتی وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل روانی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه سوم

همان طوری که نتایج جدول ۱۱-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۷۹۱) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig<0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) در مشاوره گروهی رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی در بین دانش آموزان دوره دوم متوسطه، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل محیطی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

فرضیه چهارم

همان طوری که نتایج جدول ۱۲-۴ نشان می دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده (۰/۷۴۲) در سطح خطای $\alpha=0/01$ معنی دار است ($sig<0/01$)، لذا فرض H_0 رد و فرض H_1 مورد تأیید قرار می گیرد؛ بنابراین چنین استنباط می شود که با اطمینان بالای ۹۵ درصد بین ویژگی های شخصیتی و انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) در مشاوره گروهی رابطه مثبت (مستقیم) و معنی دار وجود دارد؛ یعنی با افزایش نمرات ویژگی های شخصیتی، نمرات انحرافات اجتماعی (عوامل اجتماعی) کاهش می یابد. بر این اساس فرضیه فوق مورد تأیید قرار می گیرد.

منابع و مأخذ:

- ۱- اردبیلی، یوسف، اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، انتشارات بعثت، چاپ هشتم، تهران، ۱۳۸۱
- ۲- اردبیلی، یوسف، اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش، انتشارات بعثت، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۲
- ۳- اصغری پور، حمید، کلیات راهنمایی و مشاوره، چاپ دوم، مشهد، انتشارات تمرین، ۱۳۸۱
- ۴- بالی تیرکده، محمد ولی، بررسی عوامل موثر در هدایت تحصیلی، شغلی دانش آموزان متوسطه برای انتخاب رشته تحصیلی و شغلی آینده خویش در شهرستان نوشهر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران ۱۳۸۴
- ۵- بخشی پور جویباری، باب الله، بررسی میزان موفقیت مشاوران مدارس در کمک به حل مشکلات تحصیلی، شغلی، شخصی خانوادگی دانش آموزان دبیرستانی از طرح نظام جدید آموزشی در شهر تهران، از نظر مدیران مدارس دانش آموزان و والدین آنها، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه، ۱۳۷۲
- ۶- جابری، فرشاد، مبانی راهنمایی و مشاوره، چاپ دوم، مشهد، انتشارات افصار، ۱۳۸۱
- ۷- جورج کریتیانی و ریگی ال، تزراس، مشاوره نظریه ها و کاربرد، ترجمه فالچی، حاجیلو و رضا، محسن چاپ سوم تهران، انتشارات رشد، ۱۳۸۱
- ۸- حسینی ((بیرجندی)) سیدمهدی، راهنمایی و مشاوره تحصیلی، چاپ سوم، تهران ف انتشارات رشد، ۱۳۸۰
- ۹- حسینی، سید مهدی، راهنمایی و مشاوره تحصیلی ف انتشارات رشد، چاپ چهارم فتهران ۱۳۸۱
- ۱۰- خدایاری فرد، محمد، مشاوره مبانی روان شناختی، چاپ اول ف تهران فانتشارات سیطرون، ۱۳۸۱
- ۱۱- دلاور، علی، روش تحقیق در روان شناسی و علوم تربیتی انتشارات پیام نور فتهران ۱۳۸۰
- ۱۲- سرمد، زهره و دیگران، روشهای تحقیق در علوم رفتاری، چاپ پنجم، انتشارات آگاه. تهران ۱۳۸۰
- ۱۳- سایت مقالات علمی ایران، شنبه، یکم خرداد ۱۳۸۷
- ۱۴- شریفی، سیف اله، بررسی میزان آشنایی مشاوران دبیرستانها جدید آموزش متوسطه شهر تهران با فنون مشاوره و ارتباط آن با میزان موفقیت آنان در کمک به حل مشکلات دانش آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلمتهران، ۱۳۷۴
- ۱۵- شفیع آبادی، عبدالله، راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه ای، انتشارات رشد ف چاپ دهم ف تهران ۱۳۸۰
- ۱۶- شفیع آبادی، عبدالله، راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی (مفاهیم و کاربردها) چاپ سوم انتشارات سمت، ب، تهران ۱۳۸۱
- ۱۷- شفیع آبادی، عبدالله، فنون و روشهای مشاوره) چاپ دوازدهم، انتشارات رشد، ج، تهران ۱۳۸۱
- ۱۸- شفیع آبادی، عبدالله، فنون و روشهای مشاوره، چاپ دوازدهم، انتشارات ترمه، الف، تهران ۱۳۸۱
- ۱۹- شلینگ، لوئیس، نظریه هامشاوره، ترجمه آراین، خدیجه، چاپ سوم، نشر اطلاعات، تهران ۱۳۷۹
- ۲۰- صافی، احمد، اصول و فنون راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی چاپ دوم، انتشارات رشد ف الف، تهران ۱۳۸۰
- ۲۱- صافی، قاسم، مقدمات روشهای مطالعه و پژوهش ف چاپ سوم، نشر ویرایش، تهران ۱۳۸۰
- ۲۲- علیدستف محمد علی، ملاکها و ضوابط هدایت تحصیلی وزارت آموزش و پرورش، دفتر مشاوره و تحقیق ۱۳۷۰
- ۲۳- فرشاد، مجید، بررسی تاثیر برنامه راهنمایی و مشاوره در انتخاب رشته های تحصیلی به ویژه رشته های فنی، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، ۱۳۷۱

۲۴-علاقه بند ، علی ،جامعه شناسی آموزش و پرورش ، چاپ پنجم ، تهران ، نشر روان ۱۳۸۳
۲۵-قاسمی ، کرامت ، بررسی میزان موفقیت مشاوران نظام جدید در ارائه برخی خدمات مشاوره ای از نظر دانش آموزان و دبیران دبیرستانهای شهرستانهای آباده سال تحصیلی ۱۳۷۳-۱۳۷۴ ، پایان نامه کارشناسی ارشد ، دانشگاه تربیت معلم تهران ، ۱۳۷۴

۲۶-کیامنش ، علی رضا ، گزارش چهارمینارزشیابی جامع از نظام جدید آموزش متوسطه ، ۱۳۷۴